

[Bøgholm.]

Set fra et dansk sikkerhedssynspunkt kan der følgende ikke rettes indvendinger mod traktaten, og skulle vi nå frem til et forenet Europa, ville folkerettens almindelige successionsregler gælde. Heller ikke for vort lands industrielle og videnskabelige forskning vil traktaten skabe vanskeligheder. Den forskning og de forsøg, der foretages på Risø, er i forvejen under en vis international kontrol, og denne vil ikke blive væsentligt ændret.

Derimod kan jeg ikke nægte, at jeg føler nogen usikkerhed over for traktatens artikel IV og navnlig artikel V, der har det formål, at den erfaring, atommagterne høster gennem ikke-militære sprængninger, sættes frit til rådighed for ikke-atommagter, og denne usikkerhed er ikke blevet mindre, efter at det amerikanske senats udenrigs-politiske udvalg på dette område har rejst kravet om en restriktiv praksis. Blandt andet dette forhold vil jeg gerne have lejlighed til at drøfte med ministeren under udvalgsbehandlingen. Overhovedet mener jeg principielt, at traktater og konventioner af større betydning altid bør udvalgsbehandles.

Jeg kan på mit partis vegne tilsige en velvillig behandling, og jeg kan også sige til ministeren, at vi gerne ser en hurtig behandling.

Det er jo sådan, at der gør sig en vis ængstelse gældende blandt u-landene, der frygter, at traktaten vil vanskeliggøre deres industrialisering. Der kan heroverfor peges på, at Sverige har været i stand til at skabe en konkurrencedygtig atomindustri, og at der ikke gennem traktaten skabes vanskeligheder f. eks. for opførelsen af atomkraftværker. Er der tale om sprængning af en kanal eller bortsprængning af et bjerg, er det naturligvis rigtigt, at et samarbejde med en atommagt vil være nødvendigt, men ville det ikke det alligevel?

Det skal ikke nægtes, at man i Tyskland, Italien, Japan og delvis USA er skeptisk over for, om dette tidspunkt er det rette til at gennemføre traktaten. Psykologisk er denne indstilling vel let forståelig, men er den det også politisk? Er den rigtig? Jeg skal da ikke nægte, at det er med særlige følelser, man i traktatens tekst læser, at staterne — jeg citerer:

„... skal afstå fra i deres internationale forbindelser at true med eller at anvende magt imod nogen stats territoriale integritet eller politiske uafhængighed“

Men hvorledes man end bedømmer den øjeblikkelige situation, rækker denne traktat ud over den øjeblikkelige situation. Den giver ikke noget til nogen angriberstat, men den åbner i alt fald mulighed for færre angrebshandlinger — alt dette under forbehold af, at de lande, der står nær ved at kunne skabe deres egne atomindustrier, giver afkald derpå og underskriver.

I det amerikanske senat er præsidenten blevet opfordret til at vente med at ratificere, indtil der er skabt vished for, at et flertal af disse lande også underskriver. Det amerikanske senat understreger stærkt, at Amerika ingen nye forpligtelser påtager sig over for ikke-atomlande, der måtte blive angrebet af en atommagt. Derimod har USA sammen med England og Sovjetunionen bekræftet, at de i så fald agter at søge sikkerhedsrådet indkaldt for at yde den bistand, der forudses.

Der er grund til at gøre opmærksom på en fransk note til Sovjetunionen, der blev afleveret i Moskva den 19. august, og som netop er blevet offentliggjort. Heri kræver Frankrig ødelæggelse af alle atomvåben såvel som af fremførelsesmidler for sådanne. Der gøres opmærksom på, at afskaffelsen af atomvåben kun er en del af et hele, men — og det er noget positivt — det erkendes fuldt ud, at det er denne del af nedrustningen, der må gives prioritet, og man erklærer sig fra fransk side i noten villig til at deltage i enhver forhandling med dette formål.

I øvrigt har det altid været fransk politik, at atomvåben og atomforskningens militære resultater ikke må gives videre. Den franske regering synes at mene, at atomvåben må være stormagter forbeholdt, og det ligger jo i realiteten ikke langt fra traktatens hensigt.

Der kan ud fra visse synspunkter rejses indvendinger mod denne traktat, men den repræsenterer en fredspolitisk mulighed, der ikke bør gå ubenyttet hen. Jeg anbefaler det høje ting en velvillig behandling.

Per Federspiel: Værdien af den traktat, der her er forelagt til ratifikation, ligger vel